

УДК 371.32+371.315+616.12+617

Понадюк О.Я.

Методологічні аспекти викладання курсу за вибором «Актуальні питання кардіохірургії» у Івано-Франківському національному медичному університеті

Кафедра хірургії №2 та кардіохірургії

Івано-Франківський національний медичний університет

Резюме. Стрімкий розвиток медицини та медичної освіти змушує вищі медичні навчальні заклади підвищувати рівень знань студентів шляхом впровадження нових методів викладання та нових освітніх курсів. У поданій статті розглядаються аспекти викладання курсу за вибором «Актуальні питання кардіохірургії» на кафедрі хірургії №2 та кардіохірургії ДВНЗ «Івано-Франківський національний медичний університет». Висвітлюється особливість методики викладання курсу за вибором для студентів VI курсу та вказуються шляхи підвищення якості освіти майбутніх лікарів загального профілю.

Ключові слова: курс за вибором, кардіохірургія, робоча програма, аспекти викладання.

На конференції з вищої освіти, яка відбулася 19–20 травня 2005 року у м. Бергені, Україна приєдналася до Болонського процесу. Дане досягнення вітчизняної освіти стало можливим після виконання університетами наказу МОЗ України № 49 від 23.01.2004 р. «Про затвердження програми дій щодо реалізації положень Болонської декларації в системі вищої освіти і науки України на 2004–2005 рр.» та їх входження в єдиний європейський освітній простір. Болонський процес – це процес створення єдиного європейського освітнього і наукового простору, єдиних критеріїв і стандартів оцінювання якості підготовки фахівців [1].

Відповідно до євроінтеграційних процесів та дотримання європейських медичних освітніх принципів основною концепцією медичної освіти є безперервність її отримання. Основна мета при отриманні освіти – набуття досвіду, знань та навичок, котрі забезпечать достатній рівень духовності, професійності, достатній рівень проживання рідних та близьких. Основне завдання при реалізації даної концепції – отримання якісної та максимально доступної інформації на всіх етапах отримання знань, досвіду та навичок [2].

Саме тому останнім часом значно підвищені вимоги до якості підготовки лікарів широкого профілю, які передбачають оволодіння фундаментальними знаннями та всебічну практичну підготовку. Поліпшуються навчальні плани та програми з різних дисциплін, видаються підручники, навчальні посібники та інші методичні матеріали, які знайомлять із сучасним рівнем розвитку медичної науки і передовим досвідом викладання [4, 6].

Кінцевий результат навчання студентів – підготовка майбутніх лікарів до практичної діяльності [3].

На сьогодні одним з найважливіших стратегічних завдань вищої освіти України є забезпечення якості підготовки фахівців на рівні міжнародних вимог. Процес євроінтеграції вимагає нових підходів до організації навчального процесу у вищих медичних навчальних закладах, що полягає у пошуку ефективних методів засвоєння студентами теоретичних знань та практичних навичок [5].

Реалізація даних завдань стала можливою завдяки впровадженню у ДВНЗ «Івано-Франківський національний медичний університет» кредитно-модульної системи, нових методів викладання та курсів за вибором різних спеціальностей.

З метою підвищення рівня знань студентів та враховуючи стрімкий розвиток кардіохірургії в Україні на кафедрі хірургії №2 та кардіохірургії був запроваджений курс за вибором «Актуальні питання кардіохірургії».

Завданнями створення курсу за вибором «Актуальні питання кардіохірургії» було забезпечення набуття студентами теоретичних та практичних знань з патології серця та магістральних судин (грудної аорти, легеневої артерії), оволодіння

методами їх діагностики, консервативного та оперативного лікування, профілактики ускладнень та реабілітації хворих, з урахуванням особливостей підготовки лікаря загального профілю.

Робоча навчальна програма даного курсу за вибором складена згідно з програмою навчальної дисципліни «Актуальні питання кардіохірургії» для студентів вищих медичних закладів освіти України III–IV рівня акредитації з спеціальностей «Лікувальна справа» 7.110101, «Педіатрія» 7.110104 напряму підготовки 1101 «Медицина», 2010 року. Робоча програма розроблена для навчання на VI курсі, включає 135 годин, з них 80 годин відведено для аудиторної підготовки та 55 годин самостійної роботи студентів. Навчання студентів курсу за вибором відбувається в аудиторіях кафедри хірургії №2 та кардіохірургії на базі лікувально-діагностичного центру «СімедГруп».

Навчальний процес забезпечується висококваліфікованими викладачами, що є практикуючими кардіохірургами. Співробітниками кафедри підготовлені відповідні легкодоступними та зрозумілими методичні матеріали. Лекційний матеріал забезпечений якісними мультимедійними презентаціями з відеоматеріалами для кращого засвоєння та унаочнення викладеного матеріалу. На кожному аудиторному занятті студентам пропонується завдяки мультимедійним системам ознайомлюватися з різними методами оперативних втручань на серці, магістральних судинах та органах середостіння. Викладачі володіють сучасними методами оперативних втручань на відкритому серці та новітніми знаннями у сфері ендovasкулярної кардіохірургії.

Навчальні цілі, що невіддільно пов'язані з позитивною мотивацією, поділяються на чотири рівні. Перший рівень повинен забезпечити впізнавання студентом матеріал при повторному його сприйнятті. На даному етапі передбачається контроль вхідного рівня знань методом тестування. На другому рівні студент повинен детально відтворити зміст матеріалу заняття та вміти застосувати даний матеріал для вирішення типових ситуаційних задач. Для оцінювання на другому рівні застосовуються тести з декількома правильними відповідями. Особливістю третього рівня є вміння студентом вирішувати нетипові ситуаційні задачі. Четвертий рівень забезпечує розвиток об'єктивної творчості, що полягає у освоєнні та відкритті студентом нових, але відомого науці даних [4].

Згідно з типовою програмою викладачами кафедри розроблена база тестів вхідного рівня знань з однією відповіддю, яка постійно поповнюється новим матеріалом. Тести з декількома правильними відповідями є більш складними та потребують від студента більше знань, що є стимулом до поглибленого вивчення ним тематичного матеріалу та пізнання нового. Як і тести, ситуаційні задачі сформовані у базу даних та їх кількість постійно збільшується. Розроблені методичні матеріали для викладачів та студентів на українській, російській та англійській мовах сформовані відповідно до вимог кредитно-модульної системи та складаються з декількох частин, що забезпечують повноту потрібної для навчання інформації. Практичне заняття проводиться у вигляді клінічних розборів хворих безпосередньо „біля ліжка”, у перев'язочній, операційній, діагностичних кабінетах малими групами студентів (4 – 6 осіб). Обговорення результатів обстеження хворого проводиться під керівництвом викладача для правильності встановлення діагнозу, обсягу призначеного обстеження, лікувальної тактики та ін. Студен-

тами ведеться щоденник у режимі „робочого зошита” з фіксацією формульованих діагнозів, планів обстеження та лікування хворого, виконаних маніпуляцій.

Оцінка з елективного курсу “Актуальні питання кардіохірургії” визначається як сума оцінок поточної навчальної діяльності (у балах), що виставляється при оцінюванні знань студента відповідно до переліку питань, визначених програмою курсу. Максимальна кількість балів, що присвоюється студентам при засвоєнні модуля (залікового кредиту), становить 200 та складається з суми оцінок за поточну навчальну діяльність та індивідуальну роботу у разі успішного її виконання.

Одним з методів мотивування та зацікавлення є перебування студентів в операційній, де проводяться оперативні втручання на відкритому серці із застосуванням апарату штучного кровообігу (аорто-коронарні шунтування, протезування клапанів серця) та ендоваскулярні втручання на коронарних артеріях (коронарографія та стентування коронарних артерій).

Саме демонстрація оперативних втручань, новизна оперативних втручань на серці, що проводяться на базі кафедри, надана можливість студентам перебувати безпосередньо в операційній та біля ліжка хворого під керівництвом кваліфікованого викладача стала основним фактором, що забезпечив підвищення мотивації до засвоєння викладеного матеріалу та вивчення чогось нового у процесі самостійної позааудиторної підготовки.

Висновки

1. Введення у навчальну програму курсу за вибором «Актуальні питання кардіохірургії» є важливим кроком до реалізації мети при отриманні освіти – набуття досвіду, знань та навичок, котрі забезпечують достатній рівень знань випускників вузу.

2. Методика викладання впровадженого курсу за вибором дозволяє виконати усі поставлені завдання та забезпечити набуття знань студентів з патології серця та магістральних судин, їх патогенез, постановки діагнозу та методів лікування.

3. Нові підходи до організації навчального процесу у вищих навчальних закладах дозволяють вирішити стратегічне завдання вищої освіти України забезпечення якості підготовки фахівців на рівні міжнародних вимог шляхом надання конкурентноздатних вмотивованих освітніх послуг на прикладі впровадження курсу за вибором «Актуальні питання кардіохірургії» кафедрою хірургії №2 та кардіохірургії Івано-Франківського національного медичного університету.

Література

1. Зіменковський Б. С. Актуальні проблеми розвитку інноваційних процесів у вищій медичній та фармацевтичній освіті України у контексті європейського вибору / Б. С. Зіменковський, М.

Р. Гжегоцький, І. І. Солонинко // Медична освіта. – 2005. – № 2. – С. 31–33.

2. Івченко В. К. Іноваційні технології у навчальному процесі в державному закладі «Луганський державний медичний університет» / В. К. Івченко, В. В. Сімрок, С. М. Смірнов, В. М. Сенчій // Медична освіта. – 2011. - №2. – С. 66-68

3. Медична освіта у світі та в Україні / [Поляченко Ю. В., Передерій В. Г. Підаєв А.В. та ін.]. — К.: Книга плюс, 2005. — 284с.

4. Мілерян В. Є. Методичні основи підготовки проведення навчальних занять в медичних вузах (методичний посібник) / В. Є. Мілерян. – Київ : Хрещатик, 2006. – 80 с.

5. Мороз В. М. Результати впровадження нових технологій навчання за кредитно-модульною системою у Вінницькому національному медичному університеті / В. М. Мороз, Т. Л. Полеся, Ю. Й. Гумінський, Л. В. Фомина // Медична освіта. – 2011. - №2. – С. 83-85.

6. Шевчук Т.І. Методологічні аспекти викладання елективного курсу «Сучасні проблеми молекулярної біології» у вищій медичній школі. / Т.І. Шевчук, Р.П. Пісун, С.М. Горбатюк, О.О. Ніколаєнко // Медична освіта. – 2011. - №1. – С. 37 – 39.

Попадюк О.Я.

Методологические аспекты преподавания курса по выбору «Актуальные вопросы кардиохирургии» в Ивано-Франковском национальном медицинском университете

Ивано-Франковский национальный медицинский университет

Резюме. Стремительное развитие медицины и медицинского образования заставляет высшие медицинские учебные заведения повышать уровень знаний студентов путем внедрения новых методов преподавания и новых образовательных курсов. В данной статье рассматриваются аспекты преподавания курса по выбору «Актуальные вопросы кардиохирургии» на кафедре хирургии №2 и кардиохирургии ГБУЗ «Ивано-Франковский национальный медицинский университет». Освещаются особенности методики преподавания курса по выбору для студентов VI курса и указываются пути повышения качества образования будущих врачей.

Ключевые слова: курс по выбору, кардиохирургия, рабочая программа, аспекты преподавания.

О.Я. Попадюк

Methodological Aspects of Teaching the Elective Course ‘Current Issues of Cardiac Surgery’ in Ivano-Frankivsk National Medical University

Ivano-Frankivsk National Medical University

Summary. The rapid development of medicine and medical education constrains higher medical schools to raise the level of knowledge of students by introducing new teaching methods and new educational courses. This paper studies aspects of teaching the elective course ‘Current issues of cardiac surgery’ at the Department of Surgery and Cardiology No.2 of Ivano-Frankivsk National Medical University. There have been described the peculiarities of the teaching of elective courses for the 4th-year students and provide the ways to improve the quality of education of future general practitioners.

Keywords: elective courses, cardiology, work program, aspects of teaching.

Надійшла 17.06.2013 року.